

[Horn.]

man, at det, det først og fremmest drejer sig om, når vi nu skal gennemføre denne reform, er hensynet til samfundet og hensynet til det enkelte barns udnyttelse af skolegangen.

Vi mener derfor, at vi roligt kan opgive ethvert forsøg på at puste liv i den eksamensfri mellemskole, men vi skylder at sige tak til de mange lærere og lærerinder landet over, som gennem årene har ofret hele deres arbejdsindsats på at løfte denne skoleforms elever et stykke opad. Jeg behøver blot at nævne de to navne Schacht, København, og Bonde, Næstved, så har man karakteriseret den store kreds af lærerkræfter landet over, som har ofret i mange tilfælde deres bedste år for at give den eksamensfri mellemskole det, der var hensigten med den. Efter min mening er der altså ingen vej tilbage her, og det forstår vi iøvrigt er opfattelsen også hos de øvrige forslagsstillere.

Til belysning af vort partis stilling og ønsket om nu at få en reform, der slår igennem, vil jeg gerne fremsætte nogle grundlæggende betragtninger vedrørende ligevægten i den samlede folkeskole. De blev fremført i bogen „Folkeskolen“, der udkom i 1938 som et folkeligt studiemateriale for alle skoleinteresserede. Om nyordningen med den gaffeldelte mellemskole hedder det (side 94) — jeg beder om tilladelse til at citere:

„Det er en af de vigtigste opgaver i en demokratisk skolepolitik at sørge for, at disse“

— altså de to mellemskolelinier, den fri mellemskole- og eksamensmellemskolelinien —

„ikke fjerner sig for langt fra hinanden, men tværtimod kommer til at danne de almindelige pædagogiske differentieringer i en folkelig enhedsskole ...“.

Det var det ledende motiv for vort parti under hele reformdebatten 1934—37, og citatet er altså fra en bog, der er skrevet af den nuværende undervisningsminister. Der er altså ingen, der kan være i tvivl om, hvordan vi ganske stiltfærdigt kom frem til at måtte rejse spørgsmålet, nu da det har vist sig, at de forudsætninger, som er skitseret i citatet, ikke er opfyldt. I krigs- og efterkrigsårene modnedes yderligere tanken om, at vi nu måtte have en ny reform.

Efter lange drøftelser blandt interesserede kunne den højtærede undervisningsminister i sommeren 1953 forelægge vore synspunkter for vort partis højeste myndighed, kongressen, hvor 700 repræsentanter fra lige så mange hjem i by og på land gav deres tilslutning til principperne og til videre udformning, således som det vil være kendt fra det afsnit, der handler om folkeskolen, i bogen „Mennesket i Centrum“. Heri rejses reformkravet om en samlende skole, og ved hundreder af møder landet over har i vore kredse forældrene haft lejlighed til at drøfte folkeskolens fremtid på det her skitserede grundlag.

Den højtærede minister fik senere partiets tilslutning til at søge frem til et oplæg, der kunne stilles ved siden af det oplæg, som allerede forelå fra lærerorganisationerne i den såkaldte fællesbetænkning; som bekendt gik ministeren i november i fjor til en rundbordskonference med den kreds, som står midt i det praktiske arbejde, og fremlagde udkast til det midterlinieforslag, som nu foreligger til forhandling, efter at parterne — eller i alt fald et flertal — havde bøjet meningene mod hinanden. Fra mindretallet, der jo nærmest må siges at repræsentere Askovudvalget, foreligger der som bekendt et forslag, der adskiller sig fra flertalsforslaget ved at stå helt på den udelte skoles grund og ved ikke at ville gå ind for det obligatoriske 8. skoleår. Jeg må måske her gøre den personlige bemærkning, at jeg har haft fornøjelsen at være indbudt til nogle af de møder, det såkaldte Askovudvalg har holdt. Det princip, man startede på, selve det hovedprincip, som er nedfældet i forslaget, er jeg enig i, idet også jeg deler dette synspunkt; men efter at den højtærede minister med lærerorganisationerne var nået frem til et fællesforslag, har jeg, da vi må anse det for realpolitisk at bygge på et samarbejde med lærerne, overfor Askovudvalget givet udtryk for, at vel holdt jeg på det rent principielle, som vi kunne samles om, men at jeg — som tingene nu lå — måtte gå over på det realitetsforslag, som flertallet i 8 mands udvalget var nået frem til.

Venstres forslag er så senere kommet til; det afviger også med hensyn til det 8. skoleår og ligeledes — hvis jeg da har forstået det rigtigt — med hensyn til delingen i